

PROJEKT

Nové výzvy, nové příležitosti, nová škola

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

Vita Caroli Karel IV.

pracovní list
(lze použít k přípravě studentů k nové maturitě)

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Umělecký text:

Potom otec náš vida, že se mu nedostává prostředků a že nemůže dále vésti války proti řečeným pánům Lombardie, pomýšlel na svůj návrat a chtěl nám odevzdati ta města i vedení války. My pak jsme odmítli, čeho bychom nemohli zastati se ctí. Tehdy, dav nám povolení k odchodu, poslal nás napřed do Čech, kdež jsme nebyli po jedenácte let. Shledali jsme pak, že několik let předtím zemřela naše matka, jménem Eliška.

Ještě pak za jejího života byla mladší sestra naše, jménem Guta, poslána do Francie a provdána za Jana, prvorozeného syna krále francouzského Filipa, jehož sestru, jménem Blanku, jsme měli za manželku. Třetí pak a poslední naše sestra, jménem Anna, byla v těch dobách u řečené naší sestry ve Francii. A tak, když jsme byli přišli do Čech, nenalezli jsme ani otce, ani matky, ani bratra, ani sester, aniž nikoho známého. Také řeč českou jsme úplně zapomněli, ale později jsme se jí opět naučili, takže jsme mluvili a rozuměli jako každý jiný Čech. Z boží milosti pak jsme dovedli tak mluvit, psát a čísti nejen česky, ale francouzsky, italsky, německy a latinsky, že jsme byli mocni oněch jazyků stejně jednoho jako druhého.

Toto království jsme našli tak zpusťované, že jsme nenašli ani jediného hradu svobodného, který by nebyl zastaven se všemi královskými statky, takže jsme neměli, kde bychom přebývali, leč v domech měšťanských jako jiný měšťan. Hrad pražský pak byl zcela opuštěn, pobořen a zničen, neboť od časův krále Otakara II. byl celý ztroskotán až k zemi. Na tom místě jsme dali vystavěti nově veliký a krásný palác s velikým nákladem, jak dnes patrně kolemjdoucím.

Neumělecký text:

Vlastní životopis = Vita Karoli Quarti / **Karel IV.** ; [z latinského originálu ... přeložil Jakub Pavel ; revizi latinského textu provedl Bohumil Ryba ; stat' **Karel IV.** a jeho Vlastní životopis napsal Jiří Spěvák]. -- Vyd. latinského textu 6., českého překl. 11., V Odeonu 1. -- Praha : Odeon, 1978. -- 224 s. : il. ; 29 cm. -- S3421a. -- Obsahuje barevné fotografie. -- Obsahuje: Text v češtině a latině. -- Název originálu: Vita Karoli Quarti
58.00 Kč

I. Analýza výňatku z uměleckého díla

- a) Pojmenujte literární druh, k němuž text patří, a upřesněte žánr.
- b) Určete formální znaky tohoto žánru.
- c) Z hlediska jazykového si všimněte posunu v kategorii osoby a čísla – pojmenujte tuto zvláštnost a uveďte, kdy byla užívána.
- d) Z textu lze usuzovat na přednosti a kvality Karla IV. Doložte.
- e) Najděte v textu zastaralé tvary a archaismy.

II. Obecně kulturní a literárněhistorický kontext díla

- a) Zasad'te tvorbu Karla IV. do literárněhistorických souvislostí.
- b) Pohovořte o rozkvětu vzdělanosti a kultury v době Karla IV.
- c) Proč je Karel IV. nazýván otcem vlasti?
- d) Kteří další autoři v době Karlově tvořili?
- e) Která z dalších částí Vita Caroli vám utkvěla, pohovořte o ní.
- f) Jaká je kompozice díla?
- g) Jaké období života zachycuje Karel IV. v díle Vita Caroli?
- h) Vysvětlete, co je to autobiografické dílo a pohovořte o něm z hlediska uměleckosti textu.
- i) Znáte další autory, kteří napsali autobiografii?
- j) Za jakým účelem psal Karel IV. svůj životopis?
- k) Jakým jazykem jej Karel IV. napsal? Proč?
- l) Které další autory postava Karla IV. inspirovala?

III. Porovnání výňatku z uměleckého textu s výňatkem z textu neuměleckého

- a) Postihněte souvislost mezi oběma texty
- b) Postihněte rozdílnost jazykových prostředků obou textů.

IV. Typické rysy daného neuměleckého textu, jeho stylová a jazyková charakteristika

- a) Identifikujte funkční styl a slohový úvar, zdůvodněte.
- b) Postihněte účel textu.
- c) Kde byste text tohoto typu hledali?